

การประนีประนอมคดีครอบครัว

๑. ประเภทคดี

การประนีประนอมคดีครอบครัว คือ การประนีประนอมในคดีครอบครัวที่มีข้อพิพาท โดยเป็นคดีที่โจทก์ยื่นคำฟ้อง หรือคดีที่ยื่นเป็นคำร้อง และต่อมามีผู้คัดค้านเข้าในคดี

สำหรับคดีที่เริ่มต้นด้วยคำฟ้องและจำเลยขาดนัดพิจารณา แม้จะถือว่าเป็นคดีที่มีข้อพิพาท แต่เมื่อมีคู่ความเพียงฝ่ายเดียวจึงไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ กรณีดังกล่าวจะไม่มีการตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

๒. ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว คือ บุคคลที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจดทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคดีครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว และคดีความรุนแรงในครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

๓. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีครอบครัว

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีครอบครัวเป็นทางเลือกในการระงับข้อพิพาทที่สำคัญที่มาช่วยกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องใช้เวลาเสียค่าใช้จ่าย และทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวถดถอย กฎหมายเล็งเห็นถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญและมีความละเอียดอ่อน ซึ่งบิดามารดาและบุตรไม่สามารถตัดขาดจากกันได้โดยสิ้นเชิง รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ จึงกำหนดให้ก่อนเริ่มพิจารณาคดีครอบครัวที่มีข้อพิพาท ให้ศาลตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมกัน เพื่อให้คู่ความในคดีครอบครัวได้มีโอกาสเจรจาและตกลงระงับข้อพิพาทด้วยการประนีประนอมยอมความ โดยมีผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวเป็นคนกลางช่วยเหลือในการเจรจาเพื่อยุติปัญหาข้อพิพาท

๔. ความสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๔.๑ การเจรจาต่อรองสองฝ่าย คู่พิพาทอาจไม่ยอมลดละผ่อนปรนให้กันเพราะยังมีทิฐิอยู่

๔.๒ การชี้ขาดตัดสินโดยศาล อาจมีฝ่ายหนึ่งแพ้ ฝ่ายหนึ่งชนะ และมีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน และใช้เวลานาน

๔.๓ การไกล่เกลี่ยไม่มีฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ เพราะถ้าตกลงกันได้แสดงว่าชนะทั้งคู่ ที่สำคัญขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการยุติหรือระงับข้อพิพาทของคู่พิพาทเอง โดยผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวจะเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือให้บรรยากาศและอารมณ์ ตลอดจนการยอมลดทิฐิให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการเจรจาตกลงประนีประนอมยอมความกันของคู่พิพาท

๕. ผลการประนีประนอม

ในกรณีเป็นผลสำเร็จ โจทก์ถอนฟ้องหรือประสงค์ทำสัญญาประนีประนอมยอมความให้ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวจัดให้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความขึ้น และเสนอศาลเพื่อพิจารณา เมื่อศาลเห็นว่าสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้ศาลพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความหรือศาลจะยังไม่พิพากษาแต่กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขให้คู่ความทดลองปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความก่อนก็ได้ ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใด ถ้าคดีครอบครัวนั้นผู้เยาว์มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย ให้ศาลคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เยาว์เป็นสำคัญ.

ถ้าคู่ความไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้หรือลักษณะของคดีไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ให้ศาลสั่งยุติการไกล่เกลี่ยและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

๖. วิธีการและขั้นตอนในการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว

๖.๑ ก่อนเริ่มพิจารณา ศาลตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวเพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมยอมความกัน

๖.๒ กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างพิจารณา

(๑) คู่ความสามารถขอให้ศาลไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเวลาใดๆ ก็ได้ระหว่างการพิจารณา

(๒) คู่ความแจ้งความประสงค์ต่อศูนย์ประนีประนอมคดีครอบครัว

๗. ปัจจัยที่ทำให้การประนีประนอมประสบความสำเร็จ

๗.๑ ความสมัครใจ คู่ความประสงค์ที่จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างแท้จริง

๗.๒ ความพร้อม เตรียมตัวและเตรียมข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๗.๓ ความรับผิดชอบในการเข้าร่วมตามวันและเวลาที่นัดหมาย

๗.๔ ความร่วมมือมีความตั้งใจให้ความร่วมมือเพื่อนำไปสู่จุดหมายอันเป็นที่ยอมรับ

๗.๕ ความสุภาพระหว่างไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ใช้คำพูด กิริยา อวัยาศัยอย่างสุภาพ

๘. ประโยชน์ที่ได้รับ

๘.๑ สะดวก ไม่เป็นทางการหรือมีขั้นตอนมากเกินไป

๘.๒ รวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน

๘.๓ ประหยัด ไม่มีค่าใช้จ่าย

๘.๔ พึงพอใจ คู่พิพาทตัดสินใจเองในผลการประนีประนอม

๘.๕ รักษาสัมพันธภาพอันดีของคู่ความ

หากมีข้อสงสัย ติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่กลุ่มงานไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาท

เบอร์โทรศัพท์ 035525621-2 ต่อ 17 อีเมล spbjc@coj.go.th

